

Verplichte mestverwerking

Nieuw wetsvoorstel is een forse verbetering ten opzichte van het oude

Alleen nog de plicht tot mestverwerking, fors minder administratieve lasten, versterking van de registratie van intermediairs en een drie-partijen-mestverwerkingsovereenkomst voor het exportwaardig maken van mest door een intermediair. Dat zijn de belangrijkste punten in het gewijzigde wetsvoorstel voor de verplichte mestverwerking.

Ten opzichte van het wetsvoorstel dat net een jaar geleden bij de Tweede Kamer is ingediend, ligt er nu een veel slanker voorstel. Het gewijzigde voorstel is voor een belangrijk deel het gevolg van de lobby die CUMELA Nederland het afgelopen jaar heeft gevoerd. Hierdoor is het hele systeem van mestplaatsingsovereenkomsten uit het wetsvoorstel verwijderd. Gevolg daarvan is dat zowel de administratieve lasten als de nalevingslasten van het wetsvoorstel een factor tien kleiner zijn geworden: van totaal 9,5 miljoen euro per jaar naar ongeveer 0,9 miljoen euro. Ook erkent het kabinet nu "de onmiskenbare en essentiële schakel van de distributie in het huidige mestbeleid en bij de in te voeren mestverwerkingsplicht".

Naast export kan de verplichte verwerking ook worden ingevuld met bijvoorbeeld het verbranden of vergassen van de mest. In het gewijzigde wetsvoorstel is nu opgenomen dat hiervoor specificaties van eindproducten kunnen worden vastgesteld die - naast exporteren - worden gezien als mestverwerking. Omdat het exporteren van mest(producten) verreweg het grootste aandeel in de mestverwerking zal hebben, spreken we in de rest van dit artikel over mestexport.

Aantonen verwerking

Het gewijzigde wetsvoorstel verplicht veehouders die niet alle mest (in fosfaat) op bij hun bedrijf behorende grond kunnen plaatsen om een bepaald percentage te laten verwerken. Hiervoor is in dit voorstel een definitie van 'bedrijfsoverschot' toegevoegd. Het bedrijfsoverschot is die hoeveelheid fosfaat die een veehouderijbedrijf produceert, maar niet kan plaatsen op de landbouwgrond die bij het bedrijf hoort of op natuurgrond die bij het bedrijf in gebruik is.

De veehouder kan op drie manieren aantonen dat hij heeft voldaan aan de verwerkingsplicht:

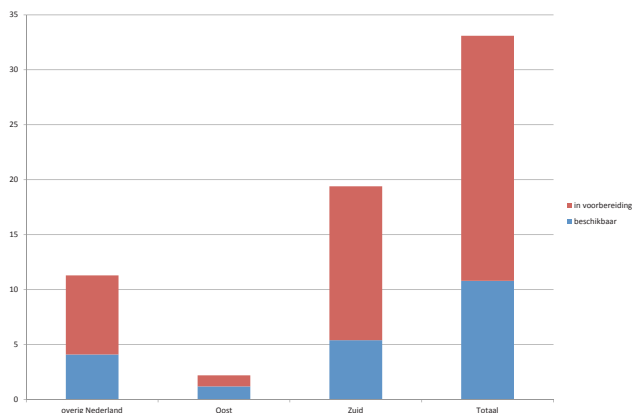
- Met VDM's (Vervoersbewijzen Dierlijke Meststoffen) van rechtstreekse export van mest naar het buitenland.
- Met een drie-partijen-mestverwerkingsovereenkomsten van de veehouder met een intermediair die de mest exportwaardig maakt en met een exporteur.
- Met een Vervangende verwerkingsovereenkomst, waarbij een andere veehouder zijn verplichte hoeveelheid fosfaat extra laat verwerken.

Versterking registratie intermediairs

Met de wijziging van dit wetsvoorstel wordt ook een ingrijpende versterking van de registratie van intermediaire ondernemingen ingevoerd. Daarmee komen we weer bijna terug bij de erkende intermediair uit het MINAS-tijdperk. Vanaf 2006 werden intermediaire ondernemingen door Dienst Regelingen slechts geregistreerd. De verwachting was dat veel fysieke controles en een lik-op-stuk-bestrafening met bestuurlijke boetes tot een gewenst nalevingsniveau zouden leiden. Inmiddels is duidelijk dat vooral bij grootschalige fraudeurs deze middelen onvoldoende werken. Daarom wordt het met de invoering van dit wetsvoorstel mogelijk om de registratie te weigeren, te schorsen of te schrappen. Hiermee kan de overheid een frauderende intermediair het werken onmogelijk maken, omdat zonder geldige registratie bij Dienst Regelingen geen mest mag worden verhandeld, opgeslagen en vervoerd.

Daar bovenop komt nog dat deze registratie ook kan worden onderworpen aan de Wet Bibob. Deze wet geeft het bevoegde gezag de mogelijkheid om vergunningen en registraties niet te verlenen als er een redelijk vermoeden bestaat of bewijs is dat deze vergunning of registratie voor frauduleuze praktijken zal worden gebruikt.

Verwerkingscapaciteit varkens- en rundveemest

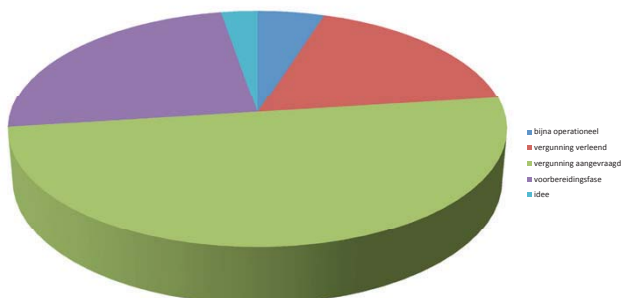
Voldoende verwerkingscapaciteit

Het bedrijfsleven heeft geïnventariseerd hoeveel verwerkingscapaciteit er beschikbaar is voor varkens- en rundveemest. In figuur 1 is zichtbaar dat er op dit moment al een verwerkingscapaciteit beschikbaar is van ruim tien miljoen kilogram fosfaat en dat er mogelijk nog ruim 22 miljoen kilogram fosfaat bij zou kunnen komen. Uit figuur 2 blijkt dat een kwart van de mogelijke uitbreiding al in een vergevorderd stadium van voorbereiding is. Voor nog eens de helft van de mogelijke uitbreiding zijn de vergunningen al aangevraagd. Dit biedt samen voldoende perspectief voor het invullen van de verplichte mestverwerking.

Bestuurlijk is met staatssecretaris Dijkzema afgesproken dat begin 2014 wordt beoordeeld hoe hoog de percentages voor 2015 (en verder) zullen worden. Hierbij zal op basis van het wetsvoorstel in elk geval rekening moeten worden gehouden met de verwachte productie van mest en de beschikbare landbouwgrond in Nederland. Dit laatste is van belang omdat daarmee een te hoog vaststellen van het verplichte percentage - waardoor een te kort op de Nederlandse markt ontstaat - niet meer goed mogelijk is.

Hans Verkerk Secretaris meststoffendistributie

Stadia voorbereiding mestverwerkingscapaciteit

In deze rubriek behandelen we iedere maand een onderwerp op het gebied van aanbestedingen en het aannemen van werken. Heeft u ook een vraagstuk, laat het CUMELA Nederland weten.

IN KORT BESTEK

Beste Jan,

Wat mag een aanbestedende dienst vragen aan referentie-eisen en hoe moet deze dienst die beoordelen.

Beste aannemer,

Met de nieuwe Aanbestedingswet en de bijbehorende Gids Proportionaliteit is omtrent het vragen van referenties bij aanbestedingen veel meer duidelijkheid ontstaan. In voorschrift 3.5 F van de Gids wordt aangegeven dat de aanbestedende dienst voor het toetsen van technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid kerncompetenties moet vaststellen die overeenkomen met de gewenste ervaring op essentiële punten van de opdracht. In voorschrift 3.5 G staat dat de aanbestedende dienst maximaal één referentie per benoemde kerncompetentie mag vragen en dat een referentieproject maximaal een waarde mag hebben van zestig procent van de raming van de onderhavige opdracht, maar liefst dertig procent. De wet gaat uit van een referentietermijn van maximaal vijf jaar voor werken en drie jaar voor leveringen en diensten. Aanbestedende diensten hebben moeite zich te beperken in het aantal, maar vooral in het op de juiste wijze uitvragen. Toppunt vond ik de referentie-eis "ervaring hebben met een vergelijkbare opdracht", met als toevoeging "aangeven waarom deze referentie vergelijkbaar en of relevant is". Als aanbestedende dienst etaleer je je onkunde en subjectiviteit. Wat je kunt doen als er onjuiste referenties worden gevraagd, is vragen stellen. Houd de aanbestedende dienst voor dat één referentie genoeg moet zijn. Vraag als de eis vaag is om een specifiekere omschrijving. Vraag dat ook vroegtijdig, want een referentie vervangen na de aanbesteding mag niet, ook al wordt u uit de motivatie bij uw afwijzing pas duidelijk wat de aanbestedende dienst bedoelde met de eis. Stel vormvereisten aan referenties. Waarom moet een inschrijver voor elke opdracht terug naar zijn referent om voor dezelfde referentie opnieuw een handtekening te krijgen, steeds onder een ander model referentie-opgave. Het is een onnodige en ongewenste administratieve belasting. Tot slot: een aanbestedende dienst hoort helder te motiveren. Een motivatie als "wij vinden hem niet passend" kan niet meer op grond van de wet.

Jan van der Leij

Beleidsmedewerker GWW